

BURMISTRZ CZAPLINKA

OW.4424.58.2019

**Szanowny Pan
Maciej Bernat
Radny Rady Miejskiej w Czaplinku**

W odpowiedzi na złożone w dniu 25 kwietnia 2019 roku zapytanie przesyłam odpowiedzi na zadane pytania:

1. „Czy w przypadku kiedy podpisane zostanie porozumienie pracodawcy (dyrektora szkoły podstawowej) ze strajkującymi nauczycielami, istnieje możliwość przyznania wynagrodzeń dla strajkujących nauczycieli za dni strajkowe ? należy wziąć pod uwagę sytuację materialną rodzin nauczycieli i pracowników szkół uczestniczących w tym legalnym i zgodnym z prawem strajku.” – odpowiedź w załączeniu przesłana przez Dyrektora Szkoły Podstawowej w Czaplinku p. Aleksandra Fudałę.
2. „Czy w przypadku podjęcia decyzji o braku możliwości wypłaty świadczenia za dni strajkowe i podjęciu decyzji o potrąceniu z wynagrodzeń nauczycieli pewnych kwot finansowych, istnieje możliwość rozłożenia ich na raty np. 10?” – nie ma podstaw prawnych do rozłożenia potrąceń na raty.
3. „Dlaczego nauczyciele nie biorący udziału w strajku ogólnopolskim z terenu gminy Czaplinek, nie prowadzą zajęć dydaktycznych i co robią wtedy w szkole i jaki wygląda ich dzień pracy.” Zgodnie z informacją, jakie uzyskałem od dyrektora Szkoły Podstawowej ustaliłem, że nauczyciele, którzy nie brali udziału w strajku zapewniali uczniom (którzy przyszli do szkoły) opiekę podczas pobytu w szkole (szkoła była zobowiązana zapewnić zajęcia opiekuńczo-wychowawcze). Część nauczycieli brała udział w komisjach nadzorujących egzamin gimnazjalny i egzamin ósmoklasisty, zarówno w szkole macierzystej, jak i w trzech innych placówkach (MOW Czaplinek, SP nr 1 Łęcieniec, SP Łubowo) w dniach 25, 26 kwietnia dla klas 1-4 prowadzone były zajęcia dydaktyczne przez nauczycieli, którzy nie podjęli bądź zrezygnowali z udziału strajku. Od 29 kwietnia po przerwanej akcji strajkowej zajęcia we wszystkich klasach odbyły się wg aktualnego planu. Uczniowie klas 1-4 nie mieli zajęć dydaktycznych, a uczniowie klas 5-8 i 3 gimnazjalnych nie mieli zajęć dydaktycznych przez 5 dni.

BURMISTRZ CZAPLINKA

Marcin Szustewicz

Czaplinek, dnia 28 kwietnia 2019r.

**Związek Nauczycielstwa Polskiego
Oddział w Czaplinku**

Szanowni Państwo

dot. pisma z dnia 26 kwietnia 2019r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli Szkoły Podstawowej w Czaplinku za czas strajku w dniach od 08-26 kwietnia 2019r.

Odpowiadając na Państwa wskazane wyżej pismo, na wstępie zapewniam, że doskonale rozumiem Państwa starania o ochronę praw uczestników ogólnopolskiego strajku nauczycieli i pracowników oświaty - nauczycieli Szkoły Podstawowej w Czaplinku.

Tym niemniej jednak, po dogłębnej analizie własnej przepisów prawa, które przytaczam poniżej oraz uzyskaniu stanowiska radcy prawnego Mec. Jolanty Czepe, stwierdzam, że – wbrew opinii zawartej w przedłożonym mi wraz z ww. pismem materiale - art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 174) jednoznacznie przesądza, że w okresie strajku zorganizowanego zgodnie z przepisami ustawy pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia w całości.

W pełni aktualne są w tym zakresie rozważania Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 8 grudnia 1994 r. (I PZP 49/94) OSNP 1995/16/202, LEX nr 12005, zgodnie z którą „Pracownik otrzymujący wypłatę wynagrodzenia "z góry" powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu wynagrodzenia w każdej sytuacji niewykonywania pracy, chyba że za określony czas z mocy przepisu szczególnego zachowuje do niego prawo. (...) Z art. 39 ust. 3 zd. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela wynika, że wynagrodzenie nauczyciela jest wypłacane miesięcznie z góry. Przepis ten znajduje się w rozdziale 5 ustawy opatrzonym tytułem "Warunki pracy i wynagrodzenie". Analiza przepisów tego rozdziału pod kątem zawartych w nim sformułowań pokazuje, że gdy chodzi o wynagrodzenie ustawodawca operuje pojęciami "prawo do wynagrodzenia" i "wypłata wynagrodzenia" i nadaje im różną treść. Na przykład w art. 38 stanowi, że nauczyciel ma prawo do wynagrodzenia od dnia nawiązania stosunku pracy, a w art. 40 - że prawo do wynagrodzenia gaśnie z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy. Tak więc przedmiotem regulacji zawartej w tych przepisach jest prawo nauczyciela do wynagrodzenia. Natomiast we wskazanym wyżej art. 39 ust. 3 ustawodawca normuje kwestię wypłaty wynagrodzenia i postanawia, że wynagrodzenie nauczyciela jest w zasadzie

wypłacane z góry, z wyjątkiem wynagrodzenia, którego wymiar może być ustalony jedynie na podstawie już wykonanych prac (np. godziny doraźnych zastępstw) - takie bowiem wynagrodzenie wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu.

Posługiwanie się przez ustawodawcę wymienionymi wyżej pojęciami świadczącymi o tym, że czym innym jest prawo do wynagrodzenia, a czym innym sposób jego wypłaty, prowadzi do wniosku, że art. 39 ust. 3 Karty Nauczyciela nie narusza zasady wyrażonej w art. 80 k.p., iż wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną, zaś za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia wtedy, gdy kodeks pracy lub przepis szczególny tak stanowi. Inaczej mówiąc - konstrukcja wypłaty wynagrodzenia z góry polega na wypłaceniu wynagrodzenia przed świadczeniem pracy, lecz pod warunkiem, że pracownik będzie świadczył pracę w okresie, za który otrzymał z góry wypłatę wynagrodzenia. Zatem przed spełnieniem świadczenia pracownik ma tylko prawo do wypłaty wynagrodzenia, natomiast prawo do wynagrodzenia powstanie po wykonaniu pracy. Nastąpi to na koniec miesiąca, gdy okaże się, że świadczył pracę w należącym do niego rozmiarze. Wypłata wynagrodzenia z góry nie zmienia bowiem faktu, że dopiero gdy okaże się, że pracownik wykonał pracę - wypłacone mu z góry wynagrodzenie stanie się jego prawem.

Wysunięta wyżej teza wynika z rozważań nad art. 80 zd. 1 k.p. i art. 39 ust. 3 zd. 1 Karty Nauczyciela i stanowi tylko pierwszy wniosek w sprawie. Tezę tę potwierdza ponadto art. 87 § 7 k.p. wprowadzony do kodeksu pracy nowelą z dnia 7 kwietnia 1989 r. o zmianie ustawy - kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 107). Stosownie do treści wymienionego przepisu, z wynagrodzenia za pracę odlicza się w pełnej wysokości kwoty wypłacone w poprzednim terminie płatności za okres nieobecności w pracy, za który pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia. Przepis ten odnosi się więc do sytuacji, gdy pracownik otrzymał wypłatę wynagrodzenia z góry. W takim wypadku prawo pracownika do wynagrodzenia ocenia się na koniec miesiąca (lub innego okresu rozliczeniowego) odliczając z niego kwoty wypłacone mu z góry w poprzednim terminie płatności za okresy, za które nie nabył prawa do wynagrodzenia (np. za czas udziału w strajku). Istotę art. 87 § 7 k.p. można więc ująć w ten sposób, że pracownik, który otrzymuje wypłatę wynagrodzenia z góry, musi się liczyć z obowiązkiem zwrotu wynagrodzenia za czas nieświadczenia pracy.

Drugi wniosek w sprawie wiąże się z treścią art. 80 zd. 2 k.p. Z przepisu tego wynika, że pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia mimo niewykonywania pracy, jeżeli tak stanowią przepisy kodeksu pracy lub przepisy szczególne. Zatem warunkiem prawa

pracownika do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy spowodowany udziałem w strajku, jest istnienie przepisu ustanawiającego takie prawo.

Kwestie związane z udziałem pracowników w strajku normuje ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. W jej przepisach brak jest wszakże postanowienia przewidującego prawo do wynagrodzenia za czas udziału w strajku. Przeciwnie, z art. 23 ust. 2 tej ustawy jednoznacznie wynika, że w okresie strajku zorganizowanego zgodnie z przepisami ustawy, pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia, chociaż zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz inne - poza wynagrodzeniem - uprawnienia ze stosunku pracy. Powyższy stan prawny upoważnia więc do wniosku, że ze względu na unormowanie zawarte w wymienionym przepisie, pracownik, który nie świadczył pracy z powodu udziału w strajku, a pobrał wynagrodzenie z góry (czyli pod warunkiem, że będzie świadczył pracę) - pobrał wynagrodzenie, które mu się nie należy."

Według mojej opinii, zasada opisana w przytoczonej wyżej uchwale Sądu Najwyższego znajduje zastosowanie do wszystkich składników składających się na wynagrodzenie nauczyciela, które zostały wypłacone w góry za miesiąc kwiecień 2019r., gdyż zgodnie z przepisem art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, wynagrodzenie nauczycieli, z zastrzeżeniem art. 32, składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy;
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5, a ustawodawca w art. 23 ust. 2 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, nie rozróżnił, do jakich składników wynagrodzenia strajkujący pracownik zachowuje prawo.

Mając na uwadze powyższe, informuję, iż prawnie niedopuszczalne jest zadośćuczynienie ww. prośbie Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Z poważaniem,

*Odebrano
28 kwietnia 2019r.
H. Karolowicz*

DYREKTOR SZKOŁY
[Signature]
mgr Aleksander Fudala